

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Insändare: Vem har rätt att dö, vem har rätt att leva?

Vikström, Björn

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 24/02/2023

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
All rights reserved

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Vikström, B. (2023). Insändare: Vem har rätt att dö, vem har rätt att leva? *Hufvudstadsbladet*, (24.2.2023).
<https://www.hbl.fi/artikel/db2211a6-2375-459d-8e77-c3201e0d037d>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Lagstiftning berör alla

Stefan Wallin har med sin välskrivna essä (Hbl 19.2.) öppnat en ny omgång i diskussionen om eutanasi. I de efterföljande inläggen har han fått både medhåll och mothugg. Juha Hänninen konstaterar (21.2.) att argumenten som nu anförs mot legaliserad eutanasi bara är de samma som förts fram tidigare. Må så vara, men en orsak till att de fortfarande förs fram kan ju vara att de inte har fått något tillfredställande svar.

Jag understöder gärna Wallins och Hänninens ståndpunkt att vi oberoende av eutanasi frågan behöver trygga tillgången till en god palliativ vård i hela landet. Jag vill också understryka att det skulle vara hjärtlöst och känslolöst att inte ta på högsta allvar den vanmakt och hjälplöshet som många patienter och anhöriga känner inför ett lidande som inte kan medicineras bort. Därför är denna diskussion viktig.

Det argument som oftast förs fram till stöd för en eutanasilagstiftning är valfriheten. Var och en bör själv få bestämma när hen inte längre vill leva vidare. Men valfriheten kan inte vara det enda argumentet. I varje land, även de mest liberala, finns det mängder av lagar som begränsar individens valfrihet, i synnerhet i situationer där man kan skada sig själv eller andra, därför att lagstiftarna har bedömt att dessa begränsande lagar tryggar individens, andra människors och samhällets bästa.

Vi behöver nu med lyhördhet för andras argument diskutera alla tänkbara konsekvenser av legaliserad eutanasi. En sådan lag påverkar oundvikligen synen på livets okränkbarhet, vilket kan göra det svårare att använda detta argument i andra etiska frågor. En annan fråga som ofta aktualiseras är hur eutanasi skulle påverka synen på läkarkåren och vårdssystemet överhuvudtaget. Jag väljer emellertid att lyfta fram en annan grupp av människor.

En eutanasilagstiftning påverkar ju inte bara dem som den uttryckligen är tänkt att hjälpa, nämligen de som är säkra på att de vill ha denna utväg. Vad skulle det innebära för andra sjuka och åldrande människor, ifall det finns en möjlighet till eutanasi? Under min tid som församlingspräst samtalade jag oräkneliga gånger med gamla människor, som tyckte att de bara var en belastning – för deras anhöriga, för vårdpersonalen, för samhället. Huruvida orden var en förtäckt bön om att bli bekräftad och tröstad, eller en verklig längtan efter att få dö var ofta svårt att avgöra.

Frågan blir då: är eutanasi en möjlig befrielse för dessa människor, den dag då läkarna bedömer att deras lidande har blivit outhärdligt? Eller är det tvärtom så, att dessa åldringar eller svårt sjuka genom en eutanasilagstiftning, vare sig de vill det eller inte, ställs inför ett

val, som ingen borde tvingas till? Frågan gäller inte bara vem som har rätt att dö, utan indirekt också vem som har rätt att leva vidare.

Björn Vikström, Åbo